

Sygn. akt III AUa 329/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Ewa Stryczyńska (spr.)

Sędziowie: Sędzia SA Anna Kubasiak

Sędzia SA Magdalena Tymińska

*po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2021 r. na posiedzeniu niejawnym
w W.*

sprawy M. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

*z udziałem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą
w W.*

*o przeniesienie odpowiedzialności za składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne,
Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na członka zarządu spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością*

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 października 2018 r. sygn. akt XIV U 1389/17

I. oddala apelację;

*II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. na rzecz M. J. kwotę 3600,00 (trzy
tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.*

Anna Kubasiak Ewa Stryczyńska (spr.) Magdalena Tymińska

Sygn. akt III AUa 329/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 maja 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. orzekł o odpowiedzialności M. J. za zobowiązania płatnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., solidarnie ze spółką z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 28.648,95 zł, w tym:

- na ubezpieczenia społeczne: 16.630,79 zł - z tytułu nieopłaconych składek za październik 2013r.; 4.993,00 zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 26 maja 2017r.;

- na ubezpieczenie zdrowotne: 4.073,74 zł - z tytułu nieopłaconych składek za październik 2013r.; 1.223,00 zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 26 maja 2017 r.;

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych: 1.329,42 zł - z tytułu nieopłaconych składek za październik 2013r.; 399,00 zł - z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 26 maja 2017r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. ustalił, że spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. prowadziła działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Spółka zatrudniała pracowników i z tego tytułu była zobowiązana do opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ponieważ Spółka nie wywiązała się z tego obowiązku w sposób prawidłowy, na jej koncie powstało zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zgodnie z art. 107 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w przypadkach i w zakresie przewidzianym w powyższej ustawie, za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie. Do kręgu takich osób, z mocy art. 116 Ordynacji podatkowej, należą również członkowie zarządu spółek z o.o. Osoby takie odpowiadają za następujące rodzaje zobowiązań: należność główną (składki), odsetki za zwłokę i koszty postępowania egzekucyjnego.

W toku postępowania, biorąc pod uwagę zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. ustalił, że w czasie powstania zaległości wskazanych w sentencji M. J. był członkiem zarządu spółki. W oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach rejestrowych spółki (...) ustalono, że Uchwałą z 5 listopada 2013r. został powołany do zarządu spółki, rezygnację z pełnionej funkcji złożył 12 grudnia 2013r. Na koncie spółki (...) Sp. z o.o. składki nie były opłacane od lutego 2012r. co oznacza, że zaległość była wynikiem systematycznego i długotrwałego nieopłacania składek. Pomimo tego, członkowie zarządu nie podjęli stosownych działań posiadając do tego stosowne kompetencje. Wniosek o ogłoszenie upadłości złożył wierzyciel 21 lutego 2013r. Kwota zobowiązań wykazana w sprawozdaniu tymczasowego nadzorca sądowego na 23 stycznia 2014r. wynosiła 1.161.119,15 zł. Postanowieniem z 13 marca 2014r. Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe, co oznacza, że majątek zobowiązanego nie wystarczał nawet na pokrycie kosztów postępowania.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył M. J. zaskarżając ją w całości i zarzucając jej naruszenie art. 116 § 1 pkt 1 a) i b) oraz § 4 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa w zw. z art. 31 w zw. z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez jego niewłaściwe zastosowanie i orzeczenie o odpowiedzialności odwołującego się za zaległości (...) Sp. z o.o. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, podczas gdy odwołujący się wykazał w toku postępowania przed organem rentowym, że we właściwym czasie złożył wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o., a niezgłoszenie o ogłoszenie upadłości na wcześniejszym etapie, tj. przed datą objęcia przez niego funkcji członka zarządu w (...) Sp. z o.o., nastąpiło bez jego winy. Odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji przez ustalenie braku odpowiedzialności solidarnej M. J. za zobowiązania płatnika (...) Sp. z o.o. z tytułu z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę za październik 2013r. ewentualnie uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, dopuszczenie i przeprowadzenie zawnioskowanych dowodów.

Uzasadniając swoje stanowisko odwołujący się wskazał, że mimo, że z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania prowadzonego przed organem rentowym wprost wynika, że pełniący wówczas funkcję członka zarządu (...) Sp. z o.o. odwołujący się zgłosił we właściwym czasie wniosek o ogłoszenie upadłości tej spółki (wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony w terminie przewidzianym w obowiązujących w ówczesnym czasie przepisów ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze). Odwołujący się stanął na stanowisku, że nie ponosi jakiegokolwiek winny w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości we wcześniejszym terminie, gdyż funkcję swą zaczął pełnić 12 listopada

2013r., na skutek działań podjętych przez wierzyciela (...) sp. z o.o. (powołanie nastąpiło w wyniku wykonania uprawnień korporacyjnych z ustanowionego na rzecz (...) zastawu rejestrowego na udziałach).

Od daty objęcia funkcji Prezesa Zarządu przez M. J., podjął on w porozumieniu z ustanowionym w postępowaniu upadłościowym (...) Sp. z o.o. tymczasowym nadzorcą sądowym W. S. szereg czynności zmierzających do uzyskania wglądu w dokumenty i księgi (...) Sp. z o.o. oraz ustalenia jej faktycznego majątku, który mógłby służyć zaspokojeniu wierzycieli oraz pokryciu kosztów postępowania upadłościowego oraz stanu zobowiązań i należności. Złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło w terminie przewidzianym w ustawie Prawo upadłościowe i naprawcze, tj. w terminie 14 dni od wystąpienia stanu niewypłacalności (...) Sp. z o.o., który M. J. jako członek zarządu mógł stwierdzić. W związku z tym, M. J. nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki (...). Złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło w najwcześniejszym możliwym momencie, w którym M. J. stwierdził, że (...) Sp. z o.o. nie jest w stanie wykonywać cięższych na nim zobowiązań. Z uwagi na wywołany działaniem byłych członków zarządu i osób trzecich brak jakichkolwiek możliwości zarządzania działalnością gospodarczą prowadzoną przez (...) Sp. z o.o., 11 grudnia 2013r. M. J. złożył (...) Sp. z o.o. oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu ze skutkiem na 12 grudnia 2013r. Oświadczenie zostało wysłane listem poleconym na adres siedziby (...) Sp. z o.o. ujawniony w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, a także zostało doręczone wierzycielowi (...) - Bankowi oraz tymczasowemu nadzorcą sądowemu (...) Sp. z o.o. W. S.. Z uwagi na brak podjęcia przez (...) Sp. z o.o. jakichkolwiek czynności w celu wykreślenia M. J. z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, M. J. złożył wniosek o wykreślenie swoich danych jako Prezesa Zarządu (...) Sp. z o.o. z rejestru przedsiębiorców KRS. Wniosek ten został jednak oddalony przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie Wydział XH Gospodarczy KRS z uwagi na brak legitymacji M. J. do złożenia wniosku o takiej treści. Odwołujący się powołał się również na drugą z przesłanek wyłączających odpowiedzialność członka zarządu za zobowiązania spółki, jaką jest brak winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie. Stan niewypłacalności (...) uzasadniający złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości powstał co najmniej na prawie 9 miesięcy przed powołaniem M. J. w skład zarządu Spółki. Wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony 21 lutego 2013r., a M. J. został powołany w skład zarządu (...) Sp. z o.o. dopiero 12 listopada 2013r. Niezwłocznie po powołaniu w skład zarządu i stwierdzeniu braku możliwości zaspokajania zobowiązań 26 listopada 2013r. (w terminie dwóch tygodni od daty objęcia funkcji) M. J. poparł wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. 13 marca 2014r. Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. z uwagi na brak majątku na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego. W uzasadnieniu ww. postanowienia Sąd wskazał, że niektórych zobowiązań (...) Sp. z o.o. nie wykonywała już od 2011 r., a zatem na 2 lata przed powołaniem M. J. w skład zarządu. Oznacza to, że nawet wcześniejsze zgłoszenie przez M. J. wniosku o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. nie miałoby jakiegokolwiek znaczenia dla możliwości zaspokojenia wierzycieli. Winę za niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie faktycznie ponoszą poprzedni członkowie zarządu spółki.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że w ocenie organu rentowego ubezpieczony nie wykazał, że wniosek o ogłoszenie upadłości został zgłoszony we właściwym czasie. Nie zostały zatem spełnione przesłanki wyłączające jego odpowiedzialność za zaległości spółki określone w art 116 § 1 Ordynacji podatkowej. W niniejszej sprawie pojęcie właściwego czasu należy oceniać z punktu widzenia możliwości uwolnienia się od odpowiedzialności za powstałe zaległości z tytułu składek. Organ podkreślił, że odwołujący się miał świadomość sytuacji finansowej spółki, a mimo to zgodził się na objęcie funkcji w zarządzie spółki. Powoływanie się zatem na brak winy w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości nie znajduje uzasadnienia.

W replice odpowiedzi na odwołanie, odwołujący się wskazał, że wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. został złożony jeszcze przed (prawie 9 miesięcy) powołaniem M. J. do zarządu spółki. Ponadto M. J. nie posiadał wiedzy na temat sytuacji majątkowej (...) Sp. z o.o., a powołany został do składu zarządu tej spółki właśnie w celu ustalenia jej składników majątkowych. Oznacza to, że złożenie ponownego wniosku o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. przez M. J. nie miałoby jakiegokolwiek znaczenia z punktu widzenia interesu wierzycieli. Niemniej jednak, w terminie 14 dni od objęcia funkcji członka zarządu, M. J. przyłączył się do wniosku o ogłoszenie upadłości (...) co należy traktować łącznie ze zgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości tej spółki.

Na rozprawie 25 października 2018r. pełnomocnik organu rentowego oświadczył, że nie kwestionuje okoliczności podniesionych w replice odpowiedzi na odwołanie oraz okoliczności faktycznych podniesionych w odwołaniu.

Wyrokiem z 26 października 2018r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że M. J. jako członek zarządu płatnika (...) Sp. z o.o. nie odpowiada solidarnie ze spółką (...) Sp. z o.o. za zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 28 648,95 zł.

Powyższe orzeczenie Sądu Okręgowego zapadło na podstawie następujących ustaleń faktycznych: Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego 21 kwietnia 2011r. Prezesem zarządu jest A. G. oraz M. J..

Odwołujący się M. J. został powołany na stanowisko Prezesa Zarządu Spółki (...) Sp. z o.o. uchwałą nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (...) sp. z o.o. z 12 listopada 2013r.

Wniosek o ogłoszenie upadłości, obejmującej likwidację majątku dłużnika — (...) sp. z o.o. złożyli 21 lutego 2013r. Biuro (...) sp. z o.o. oraz R. J. i S. J., będący wspólnikami spółki cywilnej (...) s.c. (...). Postanowieniem z 13 marca 2014r. Sąd Rejonowy dla Krakowa — Śródmieścia w Krakowie, Wydział VIII Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych w sprawie o sygn. VIII GU 94/13/S oddalił wniosek.

W piśmie z 18 listopada 2013r. odwołujący się zwrócił się do tymczasowego nadzorca sądowego Spółki o przekazanie dokumentów i informacji Spółki. W piśmie z 11 grudnia 2013r. odwołujący się oświadczył, że z dniem 12 grudnia 2013r. rezygnuje z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu (...) Sp. z o.o. z uwagi na wywołany działaniem byłych członków zarządu i osób trzecich brak jakichkolwiek możliwości zarządzania działalnością gospodarczą prowadzoną przez Spółkę.

W piśmie z 11 grudnia 2013r. odwołujący się działając w imieniu (...) Sp. z o.o. zwrócił się do Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie z pismem procesowym w sprawie VIII GU 94/13/S, w którym podtrzymał w całości wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki z uwagi na jej niewypłacalność, a także poinformował Sąd, że od 12 grudnia 2013r. przestaje pełnić funkcję Prezesa Zarządu Spółki.

Postanowieniem z 18 grudnia 2014r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla (...) po rozpoznaniu sprawy z wniosku wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. przeciwko (...) Sp. z o.o. o świadczenie pieniężne w kwocie 226.250,83 zł należności głównej wraz z należnościami ubocznymi, umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Postanowieniem z 9 listopada 2015r. Dyrektor I Oddziału ZUS w W. działając jako organ egzekucyjny umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułów wykonawczych, na poczet należności na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz FP i FGŚP. W ramach prowadzonego postępowania ustalono, że Spółka (...) Sp. z o.o. nie posiada żadnego majątku, w szczególności nieruchomości, ruchomości i innych wierzytelności oraz praw majątkowych, z których egzekucja wobec spółki byłaby skuteczna i doprowadziłaby do zaspokojenia wierzyciela lub możliwe byłoby zabezpieczenie powyższych zobowiązań.

Odwołujący się był prezesem zarządu Spółki (...) Sp. z o.o. przez miesiąc, choć nadal figuruje w KRS, pomimo kilkukrotnego składania wniosków o wykreślenie go z Rejestru. Powołany został przez Bank, obecnie (...) celem ujawnienia dokumentów przez Spółkę (...). W. S. został tymczasowym nadzorcą sądowym w maju 2013r. w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości spółki (...). Niezwłocznie wezwał zarząd tej spółki do przedstawienia aktualnej sytuacji w celu ustalenia, czy będzie możliwe przeprowadzenie upadłości. Prezesem Zarządu w tym czasie był A. G., a prokurentem A. G.. W. S. skontaktował się z zarządem, czyli z prokurentem A. G. i przedstawił mu wezwanie do wyjawienia majątku i przedstawienia aktualnej sytuacji spółki. Uzyskane dane były bardzo szczątkowe, spółka od grudnia 2012r. nie składała już żadnych deklaracji, zarząd stwierdził, że prowadzi

księgowość samodzielnie i nie posiada bieżących rozliczeń. Zarząd spółki (...) nie poinformował, że od lipca 2013r. nie prowadzi już żadnej działalności, gdyż umowa została wypowiedziana. W związku z faktem, że nie było żadnego kontaktu ze spółką, wspólnicy spółki w (...) odwołali zarząd w osobie A. G. i powołali M.

J.. Odwołujący się próbował od poprzedniego zarządu tj. od A. L., A. G. oraz A. G. uzyskać dokumentację spółki, ale uzyskał jedynie szcątkowe dane i nikt nie chciał mu wydać tej dokumentacji. Odwołujący się próbował dowiedzieć się także czegoś o sytuacji Spółki od pracowników, jednakże oni poinformowali odwołującego się, że już nie są pracownikami Spółki i nie są upoważnieni do udzielania takich informacji. Odwołujący się zawiadomił także (...) o podejrzeniu wyprowadzania środków finansowych ze Spółki (...) sp. z o.o.

Odwołujący się w piśmie datowanym na 6 maja 2014r. złożył wniosek do Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie o wykreślenie z urzędu wpisu w Rejestrze Przedsiębiorców dotyczącego pełnienia przez niego funkcji prezesa zarządu. Swój wniosek odwołujący się umotywował tym, że na skutek złożonej przez niego rezygnacji z pełnienia funkcji w zarządzie (...) Sp. z o.o., wpis w rejestrze przedsiębiorców, zgodnie z którym nadal jest członkiem zarządu tej Spółki nie odpowiada rzeczywistemu stanowi rzeczy.

W dniu 10 sierpnia 2016r. odwołujący się kolejny raz zwrócił się do Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z wnioskiem o wykreślenie z urzędu wpisu w Rejestrze Przedsiębiorców dotyczącego pełnienia przez niego funkcji prezesa zarządu. Swój wniosek odwołujący się umotywował tym, że spółka nie prowadzi działalności gospodarczej i nie ma żadnego majątku, a także jest zadłużona wobec wielu innych podmiotów. Postanowieniem z 2 grudnia 2016r. Sąd Rejonowy dla m. St. Warszawy w Warszawie wszczął postępowanie na podstawie art. 24 ustawy z 20 sierpnia 1997r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Spółka (...) sp. z o.o. udzieliła poręczenia za spółkę (...) sp. z o.o., która zawarła z Bankiem umowę kredytu na zakup prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w K. przy ul. (...) i własności znajdującego się tam budynku — Hotelu (...).

Na mocy zawartej umowy dzierżawy 5 października 2011r. pomiędzy spółką (...) sp. z o.o., a spółką (...) sp. z o.o., spółka (...) prowadziła w budynku Hotel (...) przy ul. (...) w K. hotel i restaurację.

Spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego 26 kwietnia 2011r. Przeważającym przedmiotem działalności Spółki jest pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana w wyłączeniu ubezpieczeń i funduszów emerytalnych. Wiceprezesem zarządu był A. G..

Sąd pierwszej instancji wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie zeznań świadka W. S. oraz zeznań odwołującego się M. J., a także dokumentów zebranych w aktach organu rentowego i aktach sądowych. Zeznanie świadka i odwołującego się Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne, ponieważ ich relacje korespondowały zarówno ze sobą nawzajem, jak i z dokumentami. Zeznający szczegółowo i precyzyjnie opisywali okoliczności sprawowania funkcji członka zarządu przez odwołującego się i jego rezygnacji.

Sąd pierwszej instancji uznał również za wiarygodne w całości dokumenty zawarte w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanym im upoważnień i w przepisanej formie. Ich autentyczność i wiarygodność nie były kwestionowane przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Uwzględniając powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie M. J. jest zasadne i wskazał, że przedmiot sporu w niniejszej sprawie sprowadzał się do kwestii, czy M. J. ponosi odpowiedzialność z tytułu nieopłaconych za zatrudnionych pracowników składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, powstałych w okresie pełnienia przez niego funkcji członka Zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Bezsporny jest fakt zadłużenia spółki oraz jego wysokość. Stan faktyczny przedstawiony przez strony nie był sporny.

Sąd wskazał, że w myśl art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych do należności z tytułu składek zastosowanie mają przepisy ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa. Na podstawie art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przepisy te mają również zastosowanie do składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Z kolei ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa w brzmieniu obowiązującym na dzień powstania zaległości składkowych w art. 116 § 1 stanowiła, że za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu nie wykazał, że:

- we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

- niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy.

Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu (§2).

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na pogląd wyrażany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym przepisy Ordynacji podatkowej nie odsyłają wprost do Prawa upadłościowego, w związku z czym brakuje dogmatycznej podstawy do przyjmowania bezpośredniego związku między wymienionymi uregulowaniami. Ponadto różny jest przedmiot regulacji wymienionych aktów prawnych, a w związku z tym również ich cel i funkcja. Ze względu na cel i funkcję uzasadnione jest natomiast odwołanie się do zasad odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki, na których wzorowano się formułując treść art. 116 Ordynacji podatkowej. W myśl art. 299 k.s.h. (art. 298 k.h.) jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowi zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania upadłościowego nastąpiło nie z jego winy. Na gruncie art. 298 k.h. została ukształtowana wykładnia pojęcia „właściwego czasu” zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcia postępowania układowego, która powinna zostać uwzględniona także przy wykładni tego pojęcia użytego w art. 116 Ordynacji podatkowej. W szczególności na uwzględnienie zasługuje pogląd, według którego nie ma uzasadnienia dla mechanicznego przenoszenia do wykładni tego pojęcia użytego w Kodeksie handlowym unormowania art. 5 Prawa upadłościowego, określającego, że wniosek o ogłoszenie upadłości powinien zostać zgłoszony w ciągu 2 tygodni od dnia ujawnienia, że majątek spółki nie wystarcza na zaspokojenie długów (por. wyroki Sądu Najwyższego z 6 czerwca 1997r., sygn. III CKN 65/97, OSNC 1997/11/187; z 11 października 2000r.; sygn. III CKN 252/00, Lex nr 51887, z 18 października 2000r., sygn. V CKN 109/00, Lex nr 52742, z 14 czerwca 2006r., sygn. I UK 324/05, OSNP 2007/13-14/200). W wyroku z 22 czerwca 2006r. (sygn. I UK 369/05, Lex nr 376439) Sąd Najwyższy wskazał, że ocena czy zgłoszenie przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło „we właściwym czasie” w rozumieniu art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, powinno uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy wynikające z ustalonego stanu faktycznego, a nie jedynie odnosić się do terminu wynikającego z art. 5 § 1 Prawa upadłościowego (obecnie z art. 21 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego).

Sąd pierwszej instancji wskazał dalej, że w orzecznictwie podkreśla się także, że „właściwym czasem” w rozumieniu komentowanego przepisu nie jest ani krótkotrwale wstrzymanie płacenia długów na skutek przejściowych trudności, ani też całkowite zaprzestanie płacenia długów w następstwie wyzbycia się przez podmiot gospodarczy całego (lub prawie całego) majątku, lecz chwila kiedy wiadomo już że dłużnik nie będzie w stanie zaspokoić wszystkich swych zobowiązań. Określenie tej chwili powinno być ujmowane elastycznie w zależności od okoliczności konkretnego wypadku, bowiem właściwy czas do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest przesłanką obiektywną, ustalaną w oparciu o okoliczności faktyczne każdej sprawy, dla określenia której nie ma znaczenia subiektywne przekonanie członków zarządu spółki. Nie ma też podstaw do traktowania zaległości składkowych wobec Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych jako pozbawionych znaczenia w aspekcie sytuacji finansowej spółki i przyjęcia w związku z tym, że - mimo powstania tych zaległości — nie doszło do trwałego zaprzestania spłaty długów (por. wyroki Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2006r., sygn. I UK 369/05, Lex nr 376439; z 23 czerwca 2004r., sygn. V CK 533/03, Lex nr 194093; z 14 czerwca 2006r., sygn. I UK 324/05, OSNP 2007/13-14/200; z 24 września 2008r., sygn. II CSK 142/08, Lex nr 470009 i z 19 marca 2010r., sygn. II UK 259/09, Lex nr 599776).

Zdaniem Sądu Okręgowego przy wykładni art. 116 § 1 pkt 1 lit, a Ordynacji podatkowej, na uwadze należy mieć również to, że przy ustalaniu „właściwego czasu” na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nie można pominąć przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego regulujących obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez członków zarządu spółki oraz określających, kiedy uważa się dłużnika za niewypłacalnego i kiedy ogłasza się upadłość osoby prawnej. Jeżeli bowiem przesłanką uwalniającą członków zarządu spółki od odpowiedzialności za zaległości podatkowe (odpowiednio składkowe) spółki jest zgłoszenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości, to kwestię kiedy można ogłosić upadłość, a więc to, kiedy taki wniosek powinien być złożony, określają przepisy Prawa upadłościowego i naprawczego. Dlatego regulacja zawarta w tych przepisach oraz wykładnia użytych tam pojęć ma znaczenie dla wykładni pojęcia „właściwego czasu” użytego w art. 116 § 1 pkt 1 lit, a Ordynacji podatkowej. Jednak wykładni tej, co w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, nie należy dokonywać opierając się tylko na podstawach i terminach złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości określonych w art. 21 w związku z art. 10 i 11 Prawa upadłościowego i naprawczego, ale także z uwzględnieniem celu jakiemu uregulowanie zawarte w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej ma służyć. Celem tym jest ochrona należności publicznoprawnych, a także (co do należności składkowych) ochrona Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 maja 2006r., sygn. I UK 27 1/05, OSNP z 2007r. nr 9-10, poz. 142).

Mając powyższe na uwadze odwołujący się winien wykazać, że podjął wszelkie czynności statuujące bezprawność obciążenia go za zobowiązania spółki, np. podjęte wobec spółki czynności naprawcze, a następnie także wniosku o ogłoszenie upadłości oraz fakt, że zostały one podjęte we właściwym czasie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy zauważył, że wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. został złożony 21 lutego 2013r. przez Biuro (...) sp. z o.o. oraz R. J. i S. J., będący wspólnikami spółki cywilnej (...) s.c. (...). M. J. został powołany do zarządu spółki (...) Sp. z o.o. przez wierzycieli spółki w celu ustalenia jej majątku 12 listopada 2013r. tj. prawie 9 miesięcy po wszczęciu postępowania o ogłoszeniu upadłości. Z powodu nieuzyskania informacji o sytuacji finansowej i stanie majątkowym Spółki, odwołujący się przyłączył się do wniosku o ogłoszenie upadłości oraz 11 grudnia 2013r. złożył rezygnację z funkcji członka zarządu spółki (...). Mimo pomocy ustanowionego przez Sąd tymczasowego nadzorcy sądowego nie udało się ustalić składników majątkowych (...). Zatem odwołujący się w czasie pełnienia funkcji Prezesa Zarządu nie podejmował jakichkolwiek czynności, mających na celu pokrzywdzenie wierzycieli, a wręcz przeciwnie, starał się ustalić składniki majątkowe spółki w celu zaspokojenia interesów wierzycieli. Przy ustalaniu, czy zgłoszenie wniosku o upadłość nastąpiło we właściwym czasie, należy ocenić czy wniosek o upadłość został złożony w takim czasie, aby wszyscy wierzyciele mieli możliwość uzyskania równomiernego, chociaż tylko częściowego, zaspokojenia z majątku spółki. Odpowiedzialność za zrealizowanie tego celu spoczywa na członkach zarządu spółki, oni są bowiem uprawnieni i zobowiązani do kontrolowania stanu finansów i majątku spółki oraz do zgłoszenia wniosku o upadłość lub otwarcie postępowania układowego, gdy zachodzą do tego podstawy. W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu Okręgowego, odwołujący się jako członek zarządu spółki zadbał z należytą starannością o ochronę interesów wierzycieli, zagrożonych stanem niewypłacalności spółki.

Sąd Okręgowy podkreślił, że wniosek o ogłoszenie upadłości może być uznany za zgłoszony we właściwym czasie, gdy wykazane zostanie, że zgłaszając go zarząd (członek zarządu) uczynił ze swej strony wszystko, by nie dopuścić do zniweczenia celu postępowania upadłościowego przez stworzenie sytuacji, w której tylko niektórzy wierzyciele są zaspokajani kosztem innych.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony we właściwym czasie, nie doszło do spełnienia przesłanek powstania solidarnej odpowiedzialności odwołującego się za zobowiązania Spółki na podstawie art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej.

Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że w normalnie i zdrowo funkcjonującej gospodarce rynkowej, rzeczą naturalną jest, że niektórzy przedsiębiorcy, nie radząc sobie na rynku, są stawiani w stan upadłości. Ustawodawca, akceptując tę gospodarczą oczywistość, nie gwarantuje wierzycielom (w tym nawet Skarbowi Państwa) pełnego zaspokojenia przez przeniesienie odpowiedzialności za zobowiązania przedsiębiorców na osoby trzecie. Ustanawia jednak pewien minimalny standard ochrony wierzycieli, w szczególności dbając o to, aby — na wypadek upadłości - zostali oni zaspokojeni chociażby w części oraz (co do zasady) w równomiernym stopniu. Przepisy regulujące kwestię odpowiedzialności podmiotów trzecich za zobowiązania przedsiębiorcy (zarówno wobec wierzycieli — art. 299 k.s.h., organów podatkowych — art. 116 Ordynacji podatkowej, czy wreszcie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) są jedynie realizacją tych gwarancji, nie zaś środkiem do zaspokojenia wierzycieli z majątku osób trzecich. Dlatego wykazanie, że dopełniło się wszystkich wymaganych prawem obowiązków, tak jak miało to miejsce w przypadku odwołującego się, jest wystarczającą przesłanką do uwolnienia się od odpowiedzialności. Sąd Okręgowy nie zgodził się ze stanowiskiem organu rentowego, który nie kwestionując stanu faktycznego, orzekł o odpowiedzialności M. J..

Odnosząc się do rezygnacji odwołującego się z funkcji Prezesa Zarządu Spółki Sąd Okręgowy wskazał, że wynikała ona z tego, że odwołujący się nie miał możliwości prowadzenia spraw spółki, nie miał dostępu do dokumentów, mimo wielokrotnych prób ich uzyskania przez wysyłanie pism do byłych członków zarządu tj. A. G. oraz A. L. oraz tymczasowego nadzorca sądowego W. S.. Odwołujący się sprawując funkcję Prezesa Zarządu podejrzewając, że ze spółki wyprowadzane są środki finansowe, niezwłocznie powiadomił o tym (...). M. J. orientując się w niejasnych powiązaniach oraz transakcjach pomiędzy spółką (...) sp. z o.o., a spółką (...) sp. z o.o. złożył rezygnację ze sprawowanej funkcji ze skutkiem na 12 grudnia 2013r., o czym oświadczenie wysłał na adres siedziby (...) sp. z o.o. ujawniony w KRS.

Z uwagi na rozbieżność poglądów w doktrynie i orzecznictwie w zakresie tego komu członek zarządu może złożyć rezygnację z pełnienia funkcji członka zarządu Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego złożyła wniosek o podjęcie uchwały w składzie siedmiu sędziów, który skierowała do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego. Wskazała w nim, że w wykładni prawa nie jest jasne, czy przy składaniu przez członka zarządu oświadczenia woli o rezygnacji z pełnienia tej funkcji spółka kapitałowa, w razie braku odmiennego postanowienia umownego (statutowego), jest reprezentowana przez jednego członka zarządu lub prokurenta (art. 205 § 2 oraz art. 373 § 2 k.s.h.), radę nadzorczą lub pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy (art. 210 § 1 oraz art. 379 § 1 k.s.h.), przez organ uprawniony do powoływania członków zarządu, czy - w razie braku rady nadzorczej - przez zgromadzenie wspólników (walne zgromadzenie).

Rozpoznając wniosek Pierwszej Prezes, Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z 31 marca 2016r. (w sprawie o sygn. III CZP 89/15) SN stwierdził, że „oświadczenie członka zarządu spółki kapitałowej o rezygnacji z tej funkcji jest składane — z wyjątkiem przewidzianym w art. 210 § 2 i art. 379 § 2 ksh - spółce reprezentowanej w tym zakresie zgodnie z art. 205 § 2 lub 373 § 2 ksh”. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że rezygnacja członka zarządu z pełnienia ww. funkcji jest jednostronną czynnością prawną członka zarządu spółki kapitałowej, analogiczną do wypowiedzenia zlecenia. W konsekwencji wystarczy złożenie odpowiedniego oświadczenia woli przez taką osobę. Zgoda spółki na rezygnację nie jest wymagana. Oświadczenie w przedmiocie rezygnacji członka zarządu musi zostać złożone osobie, której, oprócz składającego, mają dotyczyć skutki prawne składanego oświadczenia. W przypadku oświadczenia o rezygnacji z zarządu jego adresatem jest spółka kapitałowa, z której zarządu występuje składający oświadczenie członek zarządu. Wobec tego, że spółka kapitałowa jako osoba prawna działa przez swoje organy, możliwość zapoznania się z adresowanym do tej spółki oświadczeniem woli należy oceniać z punktu widzenia możliwości zapoznania się z treścią tego oświadczenia woli przez osoby pełniące funkcje organu właściwego do reprezentowania tej spółki. Zarząd spółki kapitałowej jest organem, który ma uprawnienie w zakresie reprezentacji spółki, zarówno czynnej (składanie oświadczeń woli za spółkę), jak i biernej (przyjmowanie oświadczeń woli składanych spółce). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały wskazał, że znajduje ona również zastosowanie, gdy rezygnację składa członek zarządu jednoosobowego, lub ostatni członek zarządu wieloosobowego, albo gdy składają ją jednocześnie wszyscy członkowie zarządu wieloosobowego, a spółka nie ma prokurenta. Oświadczenie o rezygnacji

członka zarządu jednoosobowego lub ostatniego członka zarządu wieloosobowego albo wszystkich członków zarządu wieloosobowego składających rezygnację jednocześnie — odnosi skutek z chwilą przekazania go na adres spółki (zarządu spółki) w sposób umożliwiający podjęcie niezbędnych czynności związanych z rezygnacją.

W świetle uzasadnienia ww. uchwały Sąd Okręgowy przyjął, że M. J. 12 grudnia 2013r. skutecznie złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu — wysyłając oświadczenie o rezygnacji na adres siedziby spółki.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy uznał za słuszne stanowisko, zgodnie z którym nie ma podstaw do obciążania M. J. odpowiedzialnością za zaległe składki, stosownie do art. 116 Ordynacji i podatkowej w związku z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł o zmianie decyzji organu rentowego, jak w sentencji.

Od powyższego wyroku apelację wniósł organ rentowy zaskarżając go w całości i zarzucając Sądowi Okręgowemu: naruszenie art. 116¹ ust. 1a oraz 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018r. poz. 800 ze zm.), w zw. z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1778 ze zm.) i zwolnienie M. J. jako członka zarządu spółki (...) Sp. z o. o. z odpowiedzialności za zaległe należności z tytułu nieopłaconych składek, mimo niespełnienia przesłanek wyłączających jego odpowiedzialność, przez niezasadne stwierdzenie, że wniosek o upadłość płatnika został zgłoszony we właściwym czasie; jak również przez stwierdzenie, że M. J. skutecznie złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu 12 grudnia 2013r., co zwalnia go z odpowiedzialności za zobowiązania spółki za październik 2013r., co było konsekwencją naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie ustaleń sprzecznych z zebranych w sprawie materiałem dowodowym

W związku z powyższym organ rentowy wniósł o zmianę wyroku przez oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od odwołującego się na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przewidzianych.

W odpowiedzi na apelację odwołujący się wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od organu na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja - jako bezzasadna - podlegała oddaleniu.

W apelacji organ rentowy podniósł w pierwszej kolejności zarzut naruszenia prawa materialnego art. 116 ust. 1a oraz 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020r. poz. 1325 ze zm.), w zw. z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021r. poz. 423), jako skutek przyjęcia przez Sąd Okręgowy wadliwych ustaleń faktycznych stanowiących naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie ustalenia, że M. J. skutecznie złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu 12 grudnia 2013r. Sąd Apelacyjny nie podziela tak skonstruowanego zarzutu apelacji i w pierwszej kolejności odnosi się do twierdzenia o naruszeniu przepisów postępowania tj. prawidłowości ustaleń faktycznych, co w konsekwencji dopiero może rzutować na poprawność zastosowania prawa materialnego.

Na wstępie wskazać zatem należy, że Sąd Apelacyjny podziela ustalenia dotyczące stanu faktycznego poczynione przez Sąd pierwszej instancji i przyjmuje je, czyniąc podstawą własnego rozstrzygnięcia. Zbędne jest ich ponowne przedstawianie, ponieważ orzekając na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji, sąd odwoławczy nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, lecz wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 23 lipca 2015r., sygn. I CSK 654/14).

Za bezzasadny należy uznać zawarty w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., ponieważ zgodnie z ugruntowanym w doktrynie i judykaturze stanowiskiem do naruszenia tego przepisu dochodzi wówczas, gdy strona apelująca wykaże Sądowi pierwszej instancji uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca, gdyż w apelacji zaprezentowana została jedynie odmienna, subiektywna ocena ustalonych w sprawie faktów, z którą nie sposób się zgodzić. W judykaturze za utrwalony należy uznać pogląd, że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń faktycznych, a tym samym korzystnej dla niego oceny materiału dowodowego (por. m.in. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2002r., sygn. akt II CKN 572/99, LEX nr 53136). W orzeczeniu z 10 czerwca 1999r. (sygn. akt II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, nr 17, poz. 655), Sąd Najwyższy stwierdził, że normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Swobodna ocena dowodów nie może być dowolna, jednak postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może być uzasadnione odmienną interpretacją strony co do dowodów zebranych w sprawie, jeśli jednocześnie nie wykaże się, że ocena przyjęta przez Sąd pierwszej instancji za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granice swobodnej oceny dowodów por. wyrok SN z 10 kwietnia 2000r., sygn. V CKN 17/00, LEX nr 40424).

Sąd Okręgowy nie naruszył omawianego wyżej przepisu przez przyjęcie, że M. J. skutecznie zrezygnował z pełnienia funkcji członka zarządu spółki (...) Sp. z o.o. Nie było sporu co do faktów dotyczących tego zdarzenia, a jedynie ich interpretacji. Kwestionując to ustalenie Sądu pierwszej instancji organ rentowy w apelacji nie przytoczył żadnych okoliczności, które mogłyby stanowić uzasadnioną podstawę do zakwestionowania skuteczności złożonej przez odwołującego się rezygnacji, zatem zarzut ten należy uznać za gołosłowny. Sąd pierwszej instancji wyczerpująco uzasadnił dokonanie powyższego ustalenia jako interpretacji faktu złożenia pisemnego oświadczenia o rezygnacji i wysłania go na adres spółki uwidoczniony w KRS. Takiemu zachowaniu odwołującego się, który podjął decyzję o rezygnacji z funkcji Prezesa zarządu, wobec niemożności podjęcia skutecznych działań, nie sposób postawić żadnego zarzutu. Sąd Okręgowy wyczerpująco uzasadnił swoje stanowisko dotyczące skuteczności tak złożonego oświadczenia woli przez odwołującego się, powołując się na poglądy przedstawiane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którymi rezygnacja członka zarządu spółki kapitałowej z pełnienia funkcji członka zarządu (w tym przypadku Prezesa zarządu) jest jednostronną czynnością prawną członka zarządu spółki kapitałowej, analogiczną do wypowiedzenia zlecenia. W konsekwencji wystarczy złożenie odpowiedniego oświadczenia woli przez taką osobę. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika jednoznacznie, że M. J. 12 grudnia 2013r. złożył na piśmie oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu - wysyłając stosowne oświadczenie o rezygnacji na adres siedziby spółki uwidoczniony w KRS. Fakt, że owa rezygnacja nie została uwidoczniiona w rejestrze sądowym nie ma żadnego znaczenia dla skuteczności złożenia oświadczenia o rezygnacji przez odwołującego się. Wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym ma bowiem charakter deklaracyjny, potwierdzający fakty mające dla reprezentacji spółki konstytutywne znaczenie, jak w tym przypadku rezygnacja z funkcji członka zarządu. W tym stanie rzeczy nie może być mowy o dokonaniu przez Sąd pierwszej instancji błędnej oceny dowodów, tym bardziej, że organ rentowy formułując ten zarzut nie przedstawił żadnej argumentacji na jego poparcie.

Sąd Okręgowy trafnie określił w niniejszej sprawie istotę sporu stwierdzając, że sprowadza się ona do oceny, czy odwołujący się M. J. w okolicznościach ujawnionych w toku postępowania przed organem rentowym i w postępowaniu sądowym, jest odpowiedzialny za zobowiązania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. tj. za powstałe w październiku 2013r. należności z tytułu nieopłaconych przez tę spółkę składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za zatrudnionych pracowników oraz z tytułu odsetek za zwłokę.

Należy pamiętać, co apelujący zdaje się pomijać, że M. J. został powołany na stanowisko Prezesa Zarządu Spółki (...) sp. z o.o. 12 listopada 2013r. i pełnił tę funkcję przez miesiąc, podczas gdy wniosek o ogłoszenie upadłości, obejmującej likwidację majątku dłużnika — (...) sp. z o.o. złożyli znacznie wcześniej, bo 21 lutego 2013r. (...) oraz R. J. i S. J.,

będący współnikami spółki cywilnej (...) s.c. (...), zaś postanowieniem z 13 marca 2014r. (kiedy już odwołujący się nie był Prezesem zarządu) Sąd Rejonowy dla Krakowa — Śródmieścia w Krakowie, Wydział VIII Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych w sprawie o sygn. VIII GU 94/13/S oddalił ów wniosek. Na datę złożenia wniosku o upadłość i ostatecznie negatywne jego rozpoznanie, odwołujący się nie miał wpływu. Podczas miesięcznego okresu sprawowania przez niego funkcji Prezesa zarządu, przy czym należy zwrócić uwagę, że powołanego w listopadzie, a więc po upływie października 2013r., odwołujący się podejmował szereg kroków, mających na celu najpierw ustalenie kondycji finansowej spółki, a następnie ustalenie możliwości wywiązania się z zaległych zobowiązań. W tym m.in. celu M. J. zwrócił się do tymczasowego nadzorca sądowego Spółki, w piśmie z 18 listopada 2013r., o przekazanie dokumentów i informacji o aktualnej sytuacji Spółki, co okazało się jednak nieskuteczne i co uniemożliwiło podjęcie dalszych kroków. Niemożność podjęcia skutecznych działań stanęła u podstaw rezygnacji odwołującego się z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu (...) Sp. z o.o. z uwagi na wywołany postawą byłych członków zarządu i osób trzecich brak jakichkolwiek możliwości zarządzania działalnością gospodarczą prowadzoną przez Spółkę. Stosowne oświadczenie zawarł w piśmie z 11 grudnia 2013r. Ponadto odwołujący się działając jeszcze w imieniu (...) Sp. z o.o. zwrócił się do Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie z pismem procesowym w sprawie VIII GU 94/13/S, w którym podtrzymał w całości wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki z uwagi na jej niewypłacalność, a także poinformował Sąd, że od 12 grudnia 2013r. przestaje pełnić funkcję Prezesa Zarządu Spółki.

Mając na uwadze te istotne dla sporu fakty, należy wskazać, że podstawę materialnoprawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowią przepisy art. 107 § 1 oraz 116 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020r., poz. 1325 ze zm., dalej zwana „Ordynacją podatkową”) w zw. z art. 31 oraz 32 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021r., poz. 423 ze zm., dalej jako „ustawa systemowa”), które regulują odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania płatników składek będących spółkami kapitałowymi (w tym przypadku członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej analizy wskazanych przepisów wywodząc brak odpowiedzialności odwołującego się za należności składkowe objęte zaskarżoną decyzją organu rentowego na podstawie ww. przepisów. Na gruncie niniejszej sprawy decydujące znaczenie miała ocena działań odwołującego się w świetle przesłanki wyłączającej jego odpowiedzialność, o której mowa w art. 116 § 1 pkt 1b ordynacji podatkowej, to jest braku winy w niezgłoszeniu we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. Przede wszystkim, skoro M. J. pełnił funkcję Prezesa Zarządu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie od 12 listopada 2013r. do 12 grudnia 2013r., to oczywistą jest rzeczą, że nie może ponosić odpowiedzialności za zobowiązania powstałe w październiku 2013r. Odpowiedzialność członków zarządu za zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne płatnika składek, trwa od chwili powołania ich w skład zarządu do chwili skutecznego ich odwołania lub złożenia przez nich rezygnacji. Zatem okresem brany pod uwagę przy ocenie odpowiedzialności odwołującego się był wskazany wyżej czas, w którym sprawował on funkcję Prezesa Zarządu. Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, niekwestionowanych w tym zakresie przez organ rentowy, w chwili objęcia przez odwołującego się wskazanej funkcji, toczyło się już postępowanie przed Sądem Rejonowym dla Krakowa — Śródmieścia w Krakowie (Wydział VIII Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych w sprawie o sygn. VIII GU 94/131S), na skutek wcześniej złożonego przez inne podmioty, nie odwołującego się, wniosku o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej, który do dnia złożenia oświadczenia o rezygnacji z pełnionej funkcji nie został rozpoznany.

W tych okolicznościach należy uznać, że Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej analizy wskazanych przepisów wywodząc brak odpowiedzialności odwołującego się za należności składkowe objęte zaskarżoną decyzją organu rentowego. Na gruncie niniejszej sprawy decydujące znaczenie miała ocena działań podejmowanych przez odwołującego się w świetle przesłanki wyłączającej jego odpowiedzialność, o której mowa w art. 116 § 1 pkt 1a Ordynacji podatkowej. Odwołujący się nie miał wpływu, na złożony przed objęciem funkcji, wniosek o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej, nie ma zatem znaczenia, dla jego odpowiedzialności, ocena czy wniosek ten został złożony we właściwym czasie.

Odwołujący się nie miał także żadnego wpływu na przebieg sądowego postępowania upadłościowego.

Wskazać należy, że orzeczenie o odpowiedzialności członka zarządu za zaległości składkowe spółki, w świetle art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej nie jest możliwe, o ile w toku postępowania strona wykaże istnienie przesłanek wyłączających jej odpowiedzialność. Wszelkie okoliczności uwalniające członka zarządu od odpowiedzialności obowiązany jest wykazać on sam (por. wyrok NSA z 26 listopada 2010r., sygn. II FSK 1667/09, LEX nr 745700, a także wyrok WSA w Gdańsku z 20 listopada 2012r., sygn. I SA/Gd 822/10, CBOSA).

W przedmiotowej sprawie odwołujący się M. J. wykazał ponad wszelką wątpliwość, że nie mógł złożyć wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) sp. z o.o. we właściwym czasie. Należało przy tym podzielić wnikliwe i obszerne rozważania Sadu pierwszej instancji odnoszące się do interpretacji pojęcia „właściwego czasu” na złożenie wniosku o upadłość, które powinno być definiowane z uwzględnieniem okoliczności konkretnego przypadku a nie jedynie odnosić się do terminu wynikającego z przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego. Jak prawidłowo ustalił Sąd pierwszej instancji M. J. został powołany do zarządu spółki (...) sp. z o.o. 12 listopada 2013 r. tj. prawie 9 miesięcy po złożeniu wniosku ogłoszenie upadłości likwidacyjnej. Z powodu nieuzyskania informacji o sytuacji finansowej i stanie majątkowym Spółki, odwołujący się przyłączył się na piśmie do wniosku o ogłoszenie upadłości, zaś 11 grudnia 2013r. złożył rezygnację z funkcji członka zarządu (...) Sp. z o.o. Odwołujący się w czasie pełnienia funkcji Prezesa Zarządu nie podejmował jakichkolwiek czynności, mających na celu pokrzywdzenie wierzycieli, a wręcz przeciwnie, starał się ustalić składniki majątkowego spółki w celu zaspokojenia interesów wierzycieli.

Sąd odwoławczy po dokonaniu analizy przedmiotowej sprawy nie znalazł żadnych podstaw do obciążenia odwołującego się odpowiedzialnością za zobowiązania (...) Sp. z o.o. w W., wynikające z decyzji organu rentowego, z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Nadto sam organ rentowy nie przytoczył w apelacji żadnych argumentów, które mogłyby chociaż w najmniejszym stopniu uzasadnić obarczenie odwołującego się taką odpowiedzialnością. Ze stanu faktycznego sprawy wynika, że M. J. działając jako członek zarządu spółki podejmował starania zmierzające do ustalenia majątku spółki, w celu zaspokojenia jej wierzycieli i nie sposób obiektywnie stwierdzić po jego stronie jakichkolwiek zaniedbań w tym zakresie.

W tym stanie rzeczy należało uznać, że Sąd Okręgowy dokonując zmiany decyzji organu rentowego w zaskarżonym wyroku, poprawnie ustalił stan faktyczny sprawy i właściwie zastosował przepisy prawa materialnego, rozstrzygając spór. Apelacja podlegała zatem oddaleniu, jako bezzasadna, o czym Sąd Apelacyjny orzekł w punkcie 1 wyroku, na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2 sentencji, na podstawie art. 108 § 1 w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. ustalając kwotę wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika odwołującego się, w osobie adwokata, na podstawie § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz. 1800 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia apelacji, przy uwzględnieniu wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w apelacji organu rentowego.

Anna Kubasiak Ewa Stryczyńska (spr.) Magdalena Tymińska